

Täysistunto

Tiistai 21.4.2026 klo 14.00—17.41

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijä-tuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 178/2025 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2026 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.56 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä esitys on luonteeltaan hiljainen mutta hyvin kriittinen huoltovarmuudelle. Sillä varmistetaan, että maatalouden EU- ja kansalliset tukijärjestelmät toimivat oikein, ajantasaisesti ja luotettavasti ja että meillä on suomalaista ruokaa myös tulevana vuosikymmeninä. Maa- ja metsätalousvaliokunta on käsitellyt esityksen antaen sille tarpeelliset tarkennukset, ja siksi esitys on nyt entistäkin parempi.

Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä emme vain toimeenpane jotain EU:sta meille annettua. Ensinnäkin tavoitteena on selkeyttää kuntien toimivaltaa tukihakemusten yhdistämisessä niissä tilanteissa, joissa hakijat on katsottava yhdeksi tilaksi. Tämä estää sen, että sama tila päättyisi kahden eri viranomaisen ristiriitaisiin ratkaisuihin. Toiseksi esityksessä täsmennetään, että tukikelpoisen maa-alan tulee olla viljelijän hallinnassa paitsi hakupäivänä myös aina hakemuksen viimeiseen muokkauspäivään saakka. Tämä on tärkeä täsmennys, koska se yhdenmukaistaa sääntelyä ja vähentää tilanteita, joissa viljelijät menettävät tukiosuuksia teknisten tulkintaerojen vuoksi. Kolmanneksi ympäristösopimukseen liittyvä hallinnollinen tarkastuskäynti siirretään tehtäväksi nykyistä aikaisemmin jo ennen ensimmäistä sopimusvuoden loppumaksua, mikä ehkäisee takaisinperintää ja turvaa viljelijän asemaa. Uudistus on tältä osin monipuolinen ja kaivattu. Selkeät pelisäännöt vähentävät ristiriitoja ja yllätyksiä ja tekevät siten suomalaisen ruoan tuottamisesta helpompaa.

Arvoisa puhemies! Näin lueteltuna nämä muutokset voivat tuntua hallinnollisilta, mutta taustalla on paljon suurempi merkitys. Kotimainen ruoantuotanto on osa Suomen huoltovarmuuden ydintä. Se on osa sitä perustaa, joka ei näy otsikoissa riittävästi mutta jonka puuttumisen huomaisimme yhdessä päivässä kriisin keskellä. Jos tukijärjestelmät eivät toimi, jos hallinnon viiveet kasvavat tai jos viljelijät eivät voi luottaa sääntöihin, vaikutukset näkyvät nopeasti pellolla, tuotannossa ja investoinneissa. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto.

16.59 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsiteltävässä esityksessä selkeytetään järjestelmää ja tehdään siitä toimivampi niin viljelijöiden kuin viranomaisten näkökulmasta. Viranomaisten toimintavaltaa selkeytetään, ja kuntien roolia tukihakemusten yhdistämisessä täsmennetään. Tilanne, jossa sama toimija muodostaa yhden maatilakokonaisuuden, vaikka hakemuksia olisi useampia, ei ole uusi. Kuntien näkökulmasta epäselvyydet toimivallasta ovat kuitenkin aiheuttaneet tulkintaongelmia. Nyt tämä korjataan. Jos maatilakokonaisuuksia voitaisiin keinotekoisesti pilkkoa useisiin osiin, avautuisi mahdollisuus kiertää tukiehtoja ja enimmäismääriä. Tämä ei ole hyväksyttävää niiden viljelijöiden näkökulmasta, jotka toimivat sääntöjen mukaisesti. Hallituksen esitys vahvistaa yhdenvertaisuutta ja varmistaa, että tukijärjestelmää sovelletaan johdonmukaisesti koko maassa.

Arvoisa rouva puhemies! Toinen keskeinen kokonaisuus liittyy tukikelpoisen alan hallintaan. Jatkossa tukikelpoisen alan on oltava viljelijän hallinnassa koko hakuprosessin ajan. Tämä selkeyttää sääntöjä ja vähentää epävarmuutta viljelijöiden arjessa. Samalla se tekee järjestelmästä läpinäkyvämmän ja helpommin valvottavan.

Kolmantena nostan esiin pysyvien nurmien ennallistamista koskevan muutoksen. Kynnystä nostettiin viidestä prosentista kymmeneen prosenttiin. Tämä on viljelijöiden kannalta merkittävä ja tervetullut jousto, joka ottaa paremmin huomioon käytännön maataloustyön realiteetit ilman, että ympäristötavoitteista luovutaan. Tämä muutos on saanut laajaa kannatusta asiantuntijoilta.

Lisäksi esityksessä parannetaan ympäristökorvausten hallinnollista tarkastusta aikaistamalla tarkastuskäyntiä ennen ensimmäisen maksun suorittamista. Näin voidaan välttää tilanteet, joissa viljelijä joutuisi myöhemmin takaisinperinnän kohteeksi pelkästään tarkastuksen ajoituksen vuoksi. Hallinnollisen taakan keventäminen ja sääntelyn selkeyden parantaminen on järkevää kaikkien osapuolien kannalta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas poissa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 178/2025 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.